

הדלקת נר זיכרון עם המשפחה

שלום לכם בני המשפחה,
לפנינו קטע שכתב יצחק רודשבסקי, נער בן 41 מגטו וילנה. יצחק ומשפחתו נרצחו, אך יומנו שרד בעליית הגג של ביתו, ושם נמצא לאחר השואה.

את הקטע שנקרא יחד כתב יצחק ביום שנגזר על יהודי וילנה לשאת את הטלאי הצהוב:

8 ביולי 1491

"יצא צו שהאוכלוסיה היהודית בוויילנה חייבת ללבוש טלאים מלפנים ומאחור - עיגול צהוב ובתוכו האות J. עכשיו לפנות בוקר, אני מביט דרך החלון. אני מגלה את היהודים הווילנאים הראשונים עם הטלאים. ראיתי בכאב איך הביטו אחריהם. צרבה אותי פיסת הבד הצהובה הגדולה שעל שכמם. זמן רב לא יכולתי ללבוש את הטלאי. הרגשתי כאילו יש לי גיבנת, כאילו יש לי שני צפרדעים עלי. **התביישתי להיראות אתם ברחוב, לא מפני שיגלו כי אני יהודי, אלא מפני שהדבר כאב לי. התביישתי בחוסר האונים שלנו** - יכסו אותנו מכף רגל ועד ראש בטלאים ואנחנו לא נוכל לעשות כלום. כאב לי מפני שלא ראיתי שום מוצא. כעת אנחנו כבר לא שמים לב לטלאים. הטלאי מונח לנו על המעיל, אבל הוא לא נוגע כלל בתודעה שלנו. **יש לנו עכשיו כל כך הרבה תודעה, שנוכל להגיד כי איננו מתביישים בטלאים. יתביישו בהם אלה שהדביקו אותם עלינו, יהיו כמו כוויה לכל גרמני בעל הכרה המנסה לחשוב על עתיד עמו**".

הטלאי מסמל בעיני יצחק את הזהות היהודית.
מה לדעתכם גרם ליצחק לשנות את דעתו על הטלאי הצהוב?
שימו לב למשפטים המודגשים. מהי הבושה, מי מתבייש ומי לא, מי צריך להתבייש?
לפניכם איור של הטלאי, שציירה האמנית סבינה סער, שאמה הייתה ניצולת שואה.

< מה אומר לכם בני המשפחה, האיור האמנותי?

< מה היה אולי מרגיש יצחק רודשבסקי לו היה נמצא אתכם?

< הנר שנדליק הוא לזכר כולם: כל הילדים שגדלו כמונו אך חייהם נקפדו על ידי הנאצים האכזריים.

< גם דבריהם, כמו דבריו של יצחק, משמשים לנו נר זיכרון.

